

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 001923 14 Кж 2
Бања Лука, 27.3.2014. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгомира Миљевића, као предсједник вијећа, Слободана Милашиновића и Даниеле Миловановић, као чланови вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог М. К. због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалбама окружног тужиоца из Добоја и браниоца оптуженог, изјављеним против пресуде Окружног суда у Добоју број: 13 0 К 001923 13 К 2 од 02.12.2013. године, у сједници вијећа одржаној дана 27.3.2014. године, у присуству републичког тужиоца Бранке Милошевић, оптуженог и његовог браниоца, донио је

П Р Е С У Д У

Одбијају се као неосноване жалбе окружног тужиоца из Добоја и браниоца оптуженог М. К. и пресуда Окружног суда у Добоју број: 13 0 К 001923 13 К 2 од 02.12.2013. године, потврђује.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Добоју број: 13 0 К 001923 13 К 2 од 02.12.2013. године оптужени М. К. оглашен је кривим због кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године. На основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС) оптужени је ослобођен обавезе да накнади трошкове кривичног поступка.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили окружни тужилац из Д., који пресуду побија због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се оптуженом изрекне казна у дужем временском трајању и бранилац оптуженог, адвокат Љ. М. из Д., због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и одлуке о казни, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак или да се уважавањем

жалбе побијана пресуда преиначи тако што ће се оптужени ослободити од оптужбе.

У одговору на жалбу окружног тужиоца, бранилац оптуженог је предложила да се та жалба одбије као неоснована. Одговор на жалбу браниоца оптуженог окружни тужилац није подносио.

На сједници вијећа републички тужилац је изложила жалбу и остала код навода и приједлога из жалбе, предлажући да се жалба браниоца одбије као неоснована. Бранилац оптуженог је изложила жалбу и одговор на жалбу тужиоца, остала код навода и приједлога из жалбе и одговора на жалбу. Оптужени је подржао наводе и приједлога из жалбе и одговора на жалбу тужиоца.

Испитујући побијану пресуду у оном дијелу који се жалбом побија, а у смислу одредбе члана 320. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), овај суд је одлучио као у изреци из следећих разлога:

Приговори жалбе браниоца оптуженог, сведени на заједнички именилац, у суштини се свде на исказано становиште манифестовано у тврдњи да нема доказа да је оптужени починио кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва, за које је оглашен кривим побијаном пресудом, као и на тврдњи да је та пресуда резултат погрешне примјене Кривичног закона у правној оцјени радњи оптуженог на погрешно и непотпуно утврђеној чињеничној основи. Према становишту ове жалбе разлози побијане пресуде су неразумљиви у чему жалба налази битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. У сегменту повреде Кривичног закона и одлуке о казни жалба сматра да је због свега тога и примјена Кривичног закона на конкретан случај остала погрешна, јер је према оптуженом примјењен закон који се није могао примјенити, односно наступила је застарјелост кривичног гоњења, те да одлука о казни није правилна.

Нема основа за тврдњу да је почињена битна повреда одредаба кривичног поступка јер да су разлози побијане пресуде неразумљиви. Наиме, када су у побијаној пресуди дати разлози за одлучне чињенице, а жалба оспорава валидност тих разлога, онда се на приговору таквог карактера не може занивати битна повреда кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС у форми како то жалба поставља, јер се у суштини ради о приговорима којима се оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде.

У приговору мањкавости чињеничне основе жалба сматра да су учињене повреде поступка резултат погрешне и непотпуне чињеничне основе при чему жалба браниоца, следећи одбрану оптуженог, износи тврдњу да оптужени уопште није био критичне прилике у мјесту извршења кривичног дјела, при чему покушава да се компромитују докази који подржавају оптужбу, а као вјеродостојни и увјерљиви прихвате докази који подржавају одбрану оптуженог.

Правилан је закључак првостепеног суда изнесен у образложењу побијане пресуде да је на читавом подручју БиХ у критичном периоду постојао оружани сукоб између оружаних снага ВРС, са једне стране и АБиХ и ХВО са друге стране, односно између оружаних снага босанскохерцеговачких Срба и

оружаних снага босанскохерцеговачких Муслимана - Бошњака и Хрвата, и да је на критичном мјесту и у критичном периоду такође било оружаних сукоба, што је суд утврдио на основу изјава свих саслушаних свједока, како оптужбе, тако и одбране. Осим тога побијана пресуда правилно закључује да је на цијелој територији БиХ трајао оружани сукоб од 6.3.1992. године па све до потписивања Мировног споразума у Дејтону 1995. године, позивајући се при томе и на Одлуку предсједништва Републике БиХ од 20.06.1992. године којом је проглашено ратно стање на територији БиХ.

Побијана пресуда је, не прихватајући писмено понуђене доказе одбране из којих произилази да оптуженог нема у војним евиденцијама Министарства... БиХ, правилно утврдила чињеницу да је оптужени фактички био у саставу јединица ХВО, прихватајући исказе оштећене и њених родитеља из којих произилази да је оптужени код њих дошао у униформи, наоружан, са још једним лицем, такође наоружаним и да су подручје С. у том периоду под својом фактичком контролом држале управо ХВО јединице, а да су оштећена и њена породица били ријетки припадници српског становништва који су остали на том подручју. Стога се и приговори жалбе браниоца оптуженог да није у инкримисаном времену био на подручју БиХ указују као неосновани.

У погледу чињеничног стања изреке пресуде суд је имао ваљане доказе на којима је засновао своју одлуку. Свједоци оштећена Ц. П., њена мајка Р. П. и отац В. П., чије исказе суд прихвата, дали су такав опис околности и поступања оптуженог да се не оставља мјеста сумњи у правилност изведеног закључка. У својим исказима датим у току истраге и на главном претресу, као и приликом препознавања, свједоци су категорични да је оптужени извршилац конкретеног кривичног дјела. Искази свједока, које првостепени суд цијени и прихвата и на којима заснива пресуду, критички су цијењени, а одређене непрецизности у исказима свједока, које су посматране са временске дистанце неминовне, ипак су отклоњене њиховим повезивањем са другим прихваћеним доказима и нису се одразиле на одређеност и јасноћу датог образложења, а у крајњем исходу ни на правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања. Када је у питању исказ свједока В. М., а обзиром да одбрана није инсистирала да се у поновљеном суђењу прихвати исказ овог свједока, нити је предложено да се он непосредно саслуша, овај доказ није ни изведен у поновном поступку.

Нема ни основа за приговоре жалбе да је примјена кривичног закона на конкретни случај остала погрешна јер је према оптуженом примјењен закон који се није могао примјенити, при чему се, у оквиру приговора мањкавости чињеничне основе, доводи у питање и постојање оружаног сукоба у вријеме критичног догађаја и статуса оптуженог у то вријеме. Приликом оцјене карактера сукоба, прије свега, треба утврдити да ли је у времену и простору, како је то наведено у чињеничном опису, постојао оружани сукоб у смислу одредбе члана 3. IV. Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.8.1949. године (у даљем тексту Конвенција), затим да ли се десила једна од посљедица прописаних овим чланом, у конкретном случају силовање оштећене и као одлучну чињеницу постојање везе између оружаног сукоба и поменуте посљедице. Надаље одлучну чињеницу у овом предмету представља и утврђење да ли оштећени спадају у круг заштићених лица према споменутој одредби конвенције. Таква лица су она која не учествују у непријатељствима, односно цивили. Извршиоци овог кривичног дјела могу бити

само припадници страна у сукобу или њихови саучесници, при чему је потребно указати и на то да извршилац не мора бити свјестан да својим поступцима крши правила међународног права, те да није потребно да је извршилац дјела припадник оружаних формација, јер се конкретно кривично дјело може извршити од стране сваког припадника зараћених страна, без обзира да ли је припадник оружаних формација или неких других ненаоружаних формација.

Побијана пресуда позива се и на тачке а) и ц) члана 3. и члан 27. Конвенције и члан 4. став 2. тачка а) Допунског протокала уз Женевску конвенцију којим се прописује да су сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима заштићена од дјела која се односе, између осталог, и на повреду личног достојанства, посебно увредљиви и понижавајући поступци. Дакле, потпуно и правилно утврђујући чињенично стање првостепени суд изводи правилан закључак да је оптужени на овакав начин поступио супротно члану 3. и 5. IV. Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити грађанских лица за вријеме рата или оружаног сукоба и супротно члану 1. допунског протокола II исте конвенције из 1977. године и реалне радње оптуженог правилно квалификује као кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ.

Жалба браниоца се позива на застарјелост кривичног гоњења, при чему позива на одредбе члана 95. и 96. Кривичног закон Републике Српске - општи дио, па како се не прецизира за које кривично дјело је наступила застарјелост кривичног гоњења и овај жалбени приговор је неоснован.

Разматрајући жалбу окружног тужиоца и жалбу браниоца оптуженог у дијелу којом се побија одлука о изреченој кривичној санкцији овај суд је нашао да су првостепеном пресудом правилно утврђене све околности од значаја за одмјеравање казне и да су те околности адекватно вредноване. Олакшавајуће околности које је првостепени суд нашао на страни оптуженог и на које се позива у образложењу побијане пресуде (да је породичан човјек, отац двоје дјеце, неосуђиван, коректно понашање током поступка, лошег имовног стања, протек времена и да оштећена не тражи кривично гоњење и штету), а које су од стране првостепеног суда правилно цијењене као особито олакшавајуће околности, су и по оцјени овог суда, дошле у пуној мјери до изражаја у изреченој казни затвора од 3 (три) године. Изречена казна затвора, и по оцјени овог суда, представља потребну мјеру казне да би се остварила сврха кажњавања како у сегменту васпитног утицаја према оптуженом да убудуће не чини кривична дјела, тако и у превентивном дјеловању према другима да не чине кривична дјела.

Из изнијетих разлога жалбе окружног тужиоца и браниоца оптуженог су на основу члана 327. ЗКП РС одбијене као неосноване, на начин описан у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске управе
Амила Подрашчић

Предсједник вијећа
Драгомир Миљевић